

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.008.04.2015

P/15/082

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/082 – „Organizacja pobytu uczniów w bursach i internatach szkolnych”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	1. Wojciech Ostrowski, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli Nr 94355 z 27 kwietnia 2015 r. (dowód: akta kontroli st...) 2. Jacek Wolan, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli Nr 94356 z 4 maja 2015 r. (dowód: akta kontroli st...)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Nr 4 im. Króla Kazimierza Wielkiego w Sanoku (Zespół) – In... w Technikum Nr 4 w Sanoku (Internat)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Halina Konopka, Dyrektor Zespołu (Dyrektor). (dowód: akta kontroli st...)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości,¹ działalność skontrolowanego Internatu w zakresie organizacji pobytu wychowanków w latach szkolnych 2012/2013 – 2014/2015 (do dnia 19 czerwca 2015 r.).

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Formułując powyższą ocenę wzięto pod uwagę:

- spełnianie przez Internat warunków organizacyjnych do zapewnienia opieki oraz prawidłowe zasady przyjmowania wychowanków,
- realizację przez Internat zadań w zakresie zapewnienia opieki i wychowania,
- zapewnienie przez Internat bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniom i pracownikom,
- prawidłową gospodarkę finansami.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieokreśleniu w Statucie Zespołu szczegółowej organizacji Internatu, jak stanowi § 12 ust. 6 ramowego statutu publicznego technikum, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół²,
- ewidencjonowania zarówno pobieranych opłat (dochodów) za wyżywienie jak i wydatków dotyczących zakupów środków żywności w rozdziale 85495 — Pozostała działalność, podczas gdy powinny być dokonywane w miejscu ich powstawania – w tym przypadku dotyczy to działalności stołówki Zespołu, której działalność przypisana jest do rozdziału 85410 — Bursy i internaty,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz.U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624 ze zm.

- niepoprawnego sporządzenia sprawozdań Rb-27S i Rb-28S za lata 2012-2014, w zakresie wykazanych dochodów i wydatków w rozdziale 85495 — Pozostała działalność, które winny być wykazane w rozdziale 85410 — Bursy i internaty.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Organizacja internatu.

1. Internat funkcjonował w strukturze Zespołu obejmującej również Technikum Nr 4 oraz Zasadniczą Szkołę Zawodową Nr 4. Organem prowadzącym Zespół był Starosta Sanocki.

W Statucie Zespołu w odniesieniu do organizacji Internatu (utworzonego przy Technikum Nr 4) określono w szczególności cele i zadania Internatu, obowiązki kadry pedagogicznej, liczbę uczniów w grupie wychowawczej, tygodniowy wymiar zajęć opiekuńczych i wychowawczych.

Szczegółowe zasady funkcjonowania Internatu określał natomiast Regulamin wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora w dniu 1 września 2007 r. W Regulaminie zawarto postanowienia dotyczące celu i zadań Internatu, zasady przyjęcia wychowanków, prawa i obowiązki wychowanków, system kar i nagród, organizację pracy Internatu, kategorie zatrudnionych pracowników i obowiązki wychowawców, organizację i zadania Rady Wychowawczej Internatu oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

Pobyt wychowanków w Internacie był bezpłatny. Dzienna stawka żywieniowa w stołówce Zespołu dla wychowanków Internatu określona została na 10 zł.

(dowód: akta kontroli str. 214-217)

W roku szkolnym 2014/2015 w Internacie zatrudniano 18 wychowawców (7,56 etatów) oraz 7 pracowników administracyjno-obslugowych (6 etatów). W okresie lat szkolnych 2012/2013 - 2014/2015 liczba wychowawców w osobach (etatach) wzrosła o odpowiednio: 39% (7 osób) i 18% (1,36 etatu), a liczba pracowników administracyjno-obslugowych nie uległa zmianie. W Internacie nie zatrudniano kierownika. W badanym okresie pracę opiekuńczo-wychowawczą wspomagał pedagog szkolny (zatrudniony w Zespole na pełny etat). Pomoc medyczną dla Zespołu (w tym Internatu) świadczyły 2 pielęgniarki (zatrudnione przez NZOZ w Sanoku) w wymiarze 8 godzin tygodniowo każda. W Internacie nie korzystano z pracy wolontariuszy.

(dowód: akta kontroli str. 22)

2. Liczba miejsc zakwaterowania w Internacie w latach szkolnych 2012/2013 i 2013/2014 wynosiła 120, a w 2014/2015 – 90. Liczba uczniów zgłaszających się do Internatu do 30 września danego roku szkolnego (118, 97 i 72 osoby) była mniejsza niż liczba miejsc i stanowiła odpowiednio w trzech badanych latach szkolnych: 98%, 81% i 80% liczby miejsc.

Wszyscy uczniowie zgłaszający się w latach szkolnych 2012/2013 - 2014/2015 zostali przyjęci do Internatu (w roku szkolnym 2012/2013 – 58 uczniów Zespołu i 60 z innych szkół, w roku szkolnym 2013.2014 analogicznie: 43 i 54, a w roku 2014/2015 – 52 i 20).

Liczba wychowanków w placówce spadła w badanym okresie o 39%.

Średnioroczna liczba uczniów korzystających z zakwaterowania wynosiła w roku szkolnym 2012/2013 – 112 osób, tj. 93% miejsc, a w 2013/2014 – 85 osób, tj. 71%.

W Internacie nie oferowano zakwaterowania i wyżywienia osobom innym niż wychowankowie.

(dowód: akta kontroli str. 23)

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, iż nie podejmowano prób komercyjnego wykorzystania Internatu ze względu na ryzyko niszczenia przez osoby zakwaterowane sprzętu i wyposażenia (i konieczność zabezpieczenia środków na wykonanie ewentualnych napraw i remontów), a także brak możliwości oddzielenia uczniów od osób wynajmujących pomieszczenia (osób dorosłych).

O możliwości zakwaterowania uczniów w Internacie informowano rodziców i gimnazjalistów w folderach Zespołu, a także na giełdzie szkół ponadgimnazjalnych oraz na stronie internetowej Zespołu

(dowód: akta kontroli str. 24)

3. Liczba miejsc zakwaterowania w Internacie, podawana do organu prowadzącego w latach szkolnych 2012/2013 - 2013/2014 wynosiła 120, a w roku 2014/2015 – 90. Według dokumentacji projektowej budynku liczba miejsc wynosiła 120 - według wskaźnika 5 m² na wychowanka (zaproponowanego w instrukcji wprowadzania danych do Systemu Informacji Oświatowej - SIO).

Faktyczna liczba łóżek ustalona na podstawie oględzin przeprowadzonych w toku kontroli to 90.

(dowód: akta kontroli str. 25-27)

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, iż aktualnie Internat dysponuje 90 kompletami mebli (tapczany, szafy, stoliki do nauki, krzesła) i pościeli. Z uwagi na fakt, iż ilość osób zainteresowanych zamieszkaniem w Internacie zmniejszyła się, wykorzystano możliwość znacznej poprawy standardów poprzez wprowadzenie 2 i 3 osobowych pokoi. Stąd w roku szkolnym 2014/2015 zgłoszono do SIO 90 miejsc w Internacie.

(dowód: akta kontroli str. 28)

4. W latach szkolnych 2012/2013 i 2013/2014 dane dotyczące wychowanków przyjętych do Internatu ujmowane były w (prowadzonych oddzielnie dla każdej grupy) dziennikach zajęć Internatu (dziennikach pracy wychowawczej), natomiast w roku 2014/2015 w księgach wychowanków.

Informacje dotyczące liczby wychowanków Internatu (wg. stanu na dzień 30 września każdego roku) wprowadzane były do SIO przez Dyrektora na podstawie powyższej dokumentacji oraz zeszytów obecności, w których odnotowywano codziennie frekwencję wychowanków w Internacie (obecność sprawdzana o godz. 22.00).

(dowód: akta kontroli str. 29-30)

5. W kontroli ustalono, iż informacje dotyczące zarówno liczby miejsc w Internacie, jak i liczby wychowanków, zamieszczane były w SIO (według stanu na dzień 30 września 2012, 2013 i 2014 r.) w prawidłowej wysokości i były zgodne ze stanem faktycznym oraz zapisami w dziennikach zajęć Internatu/księgach wychowanków i zeszytach obecności.

(dowód: akta kontroli str. 29, 168-173)

6. Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, że dane dotyczące liczby wychowanków podawane były do SIO w oparciu o zapisy w dziennikach zajęć Internatu/księgach wychowanków (stany poszczególnych grup zsumowane według

stanu na dzień 30 września) i obejmowały wychowanków przyjętych, którzy zostali zakwaterowani w Internacie.

(dowód: akta kontroli str. 30)

7. Od września do czerwca w roku szkolnym 2012/2013 zakwaterowano łącznie 150 wychowanków, z których 29% (44 osoby) mieszkało krócej niż 10 miesięcy. W 2013/2014 na 146 wychowanków, krócej niż 10 miesięcy mieszkało 46% (67 osób). W 2014/2015 powyższe dane przedstawiały się analogicznie: 166 osób i 52% (86 osób).

W powyższych okresach wychowankowie mieszkający w Internacie krócej niż 10 miesięcy to: uczniowie klas wielozawodowych zakwaterowani poza miejscem stałego zamieszkania w okresie pobierania przez nich nauki w Zespole Szkół Nr 5 oraz uczniowie, którzy zakwaterowani byli tylko w okresie zimowym. W roku szkolnym 2012/2013 z zamieszkania w Internacie zrezygnowały 22 osoby, w roku 2013/2014 – 11 osób, a w roku 2014/2015 – 12. Główne przyczyny rezygnacji to: odejście ze szkoły, brak adaptacji, zmiana sytuacji rodzinnej.

(dowód: akta kontroli str. 31-32)

8. Na etat wychowawcy w roku szkolnym 2012/2013 przypadało średnio 18 wychowanków, w 2013/2014 – 9 wychowanków, a 2014/2015 - 11.

W kontroli ustalono, iż wszyscy wychowawcy Internatu według stanu na dzień 31 marca 2015 r. posiadali kwalifikacje określone w § 24 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. *w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli*³

W Internacie nie pracowali wolontariusze.

(dowód: akta kontroli str. 22, 31, 33-34)

9. Zgodnie z zapisami Regulaminu Internatu, uczniów, rodzice lub opiekunowie składali podanie o przyjęcie do placówki w terminie do dnia 15 sierpnia (podając adres stałego zamieszkania, uzasadnienie oraz okres planowanego zamieszkania). Decyzję o przyjęciu ucznia podejmuje komisja kwalifikacyjna powołana przez Dyrektora, bądź Dyrektor po uprzednim zasięgnięciu opinii przewodniczącego Rady Wychowawczej (w przypadku gdy liczba podań jest mniejsza lub równa ilości miejsc). Uczniowi, który nie został przyjęty przysługiwało, w ciągu 7 dni od podjęcia stosownej decyzji, prawo odwołania do Dyrektora.

Przyjęci do Internatu wychowankowie oraz ich rodzice (opiekunowie) składali wspólnie oświadczenia i informacje dotyczące:

- wyrażenia zgody na skierowanie dziecka, w sytuacji koniecznej, do szpitala na obserwację lub zabieg operacyjny,
- przyjęcia całkowitej odpowiedzialności za powierzone miejsce zakwaterowania i zobowiązania do pokrycia kosztów ewentualnych szkód,
- ubezpieczenia oraz objęcia świadczeniami lekarza POZ rodziców i dziecka,
- dodatkowych zaleceń opiekunów dotyczących ucznia.

(dowód: akta kontroli str. 11-21, 35-36)

W toku badania dokumentacji dot. rekrutacji wychowanków do Internatu w roku szkolnym 2013/2014 ustalono, iż w każdym przypadku złożone zostały wyżej opisane oświadczenia i informacje.

Z rodzicami przyjętych wychowanków nie zawierano umów.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 1207 ze zm.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpił przypadek nieprzyjęcia wychowanka pomimo wolnych miejsc w Internacie. Wśród wychowanków Internatu nie było cudzoziemców.

Wyjaśnienia dotyczące egzekwowania od rodziców informacji o stanie zdrowia dziecka (orzeczeń o niepełnosprawności), a także orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego przedstawiono odpowiednio w pkt2 ppkt 6 i 9 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 37)

10. W roku szkolnym 2012/2013 grupy wychowanków liczyły średnio 28 wychowanków, w 2013/2014 – 21, a 2014/2015 - 26.

Liczebność grup wychowanków nie przekraczała wysokości maksymalnej 35 osób, określonej w Statucie Zespołu.

(dowód: akta kontroli str. 38)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- Zgodnie z postanowieniami § 12 ust. 6 ramowego statutu publicznego technikum, stanowiącego załącznik nr 5a do rozporządzenia z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, szczegółowa organizacja internatu winna zostać określona w statucie jednostki. W Statucie Zespołu zapisano, iż szczegółową organizację Internatu określa regulamin lecz nie sprecyzowano jaki podmiot regulamin ten powinien opracować. Regulamin taki wydała w formie zarządzenia Dyrektor.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, iż „Regulamin Internatu powstał na początku roku szkolnego 2007/2008, w wyniku potrzeby uszczegółowienia zapisów zawartych w istniejącym Statucie Zespołu Szkół Nr 4 w Sanoku. Projekt Regulaminu przygotowała Rada Internatu, w skład której wchodziłi wszyscy wychowawcy zajęć opiekuńczo-wychowawczych w Internacie. Projekt był konsultowany na Radzie Pedagogicznej, a następnie został wprowadzony do użytku przez Dyrektora”.

(dowód: akta kontroli str. 157)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2. Działalność opiekuńczo-wychowawcza.

1. W okresie objętym kontrolą zarówno Rada Pedagogiczna Zespołu, jak i Rada Wychowawcza Internatu nie wskazywały na występowanie istotnych problemów związanych z funkcjonowaniem Internatu. Na posiedzeniach Rady podnoszono natomiast potrzebę szerszej współpracy rodziców uczniów mieszkających w Internacie z wychowawcami Internatu i rolę w tym zakresie wychowawców klas. Rada Wychowawcza Internatu w swych sprawozdaniach omawiała realizację planów pracy opiekuńczo-wychowawczej na kolejne lata oraz występujące problemy dotyczące poszczególnych wychowanków (zachowanie, absencja na zajęciach szkolnych) i działania podjęte w celu ich rozwiązania.

(dowód: akta kontroli str. 39-57)

2. Prowadzona przez Internat działalność opiekuńcza i wychowawcza dokumentowana była w:

- dziennikach zajęć internatu (dziennikach zajęć wychowawczych), a od roku szkolnego 2014/2015 księgach wychowanków,
- zeszytach uwag i spostrzeżeń prowadzonych przez wychowawców Internatu oraz zeszytach przepływu informacji pomiędzy Dyrektorem a wychowawcami – zawierających m.in. informacje o występujących problemach i kontaktach z rodziną/opiekunami wychowanka,
- zeszytach obecności (frekwencja sprawdzana codziennie o godzinie 22, a od roku szkolnego 2014/2015 również w czasie przeznaczonym na naukę własną).

Nie prowadzono dokumentacji odrębnej dla poszczególnych wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 76)

3. Zarówno w Statucie Zespołu, jak i Regulaminie Internatu nie określono zasad współpracy z rodzicami/opiekunami wychowanka.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

Analiza zapisów w dziennikach zajęć internatu (grupy I-IV) w roku szkolnym 2013/2014 wykazała, iż w Internacie systematycznie prowadzono współpracę z rodzicami wychowanków. W dziennikach odnotowano łącznie 56 zapisów zarówno o kontaktach osobistych (33), jak i telefonicznych (23), które dotyczyły takich zagadnień jak: frekwencja na zajęciach szkolnych i w Internacie, oceny, zachowanie, problemy rodzinne, stan zdrowia wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 77)

Dyrektor, pani Halina Knopka wyjaśniła, iż *„generalnie współpraca z rodzicami układa się dobrze”*.

(dowód: akta kontroli str. 78)

4. Zarówno w Statucie Zespołu, jak i w Regulaminie Internatu nie określono zasad współpracy ze szkołą, do której uczęszcza wychowanek.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

Analiza zapisów w dziennikach zajęć internatu (grupy I-IV) w roku szkolnym 2013/2014 wykazała, iż jedynie w dzienniku grupy IV zamieszczono 4 wpisy z lutego i marca 2014 r. dot. frekwencji uczniów na zajęciach fakultatywnych.

(dowód: akta kontroli str. 77)

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, iż współpraca z dyrektorami, wychowawcami i pedagogami ze szkół spoza Zespołu (do których uczęszczali wychowankowie Internatu), prowadzona była na bieżąco w formie wymiany informacji o postępach w nauce, frekwencji, zachowaniu, kontaktach z rodzicami.

Wyjaśniająca podała, iż *„współpraca ze szkołami układa się poprawnie, jedynie pożądane są częstsze wizyty wychowawców klasowych w celu pełnej weryfikacji prezentowanych postaw i zachowań wychowanków”*.

(dowód: akta kontroli str. 79)

W kontroli ustalono, iż wychowankowie Internatu mieli zapewnioną możliwość realizacji nauki w godzinach od 17 do 19, w swoich pokojach bądź w sali do nauki własnej (frekwencja w powyższym czasie była kontrolowana, a w 2014/2015 odnotowywana w zeszytach obecności).

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, że wychowawcy Internatu pomagali wychowankom w odrabianiu prac domowych, a zatrudnieni w Internacie nauczyciele

przewodzący podczas dyżurów lub dodatkowych zajęć indywidualne konsultacje dla wychowanków z poszczególnych przedmiotów.

(dowód: akta kontroli str. 80 - 81)

5. W okresie objętym kontrolą uczniowie Zespołu, a także wychowankowie Internatu, objęci byli opieką 2 pielęgniarek (zatrudnionych przez NZOZ w Sanoku) - każda z pielęgniarek pracowała w wyznaczony dzień tygodnia w wymiarze 8 godzin dziennie. Zakres świadczeń obejmował pełną opiekę nad uczniami Zespołu (świadczenia pielęgniarki szkolnej zgodnie z umową z NFZ).

W Internacie nie było izolatek przeznaczonych dla wychowanków. Wychowawcy zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy (w grudniu 2012 r.), a z wychowankami Internatu prowadzono zajęcia edukacyjne w przedmiotowym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 22, 82-86, 168-173)

W Internacie nie opracowano procedur postępowania w zakresie opieki nad chorymi wychowankami, udzielania im pomocy przedmedycznej i postępowania z wychowankami w przypadkach nagłych wymagających pomocy pielęgniarki lub lekarza. Natomiast w Zespole wprowadzono do stosowania (30 grudnia 2010 r.) procedurę postępowania w razie zaistnienia wypadku, szczegółowo regulując kwestie udzielania pierwszej pomocy, zawiadamiania o wypadku, zabezpieczenia miejsca wypadku, czynności zespołu powypadkowego, sporządzania protokołu powypadkowego.

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, że w razie niedyspozycji wychowanka w Internacie stosowane są zasady postępowania jak w Zespole (wywiad, obserwacja, zawiadomienie rodziców). Gdy jest to konieczne wychowanek kierowany jest do przychodni, w której znajduje się ambulatorium pracujące także w godzinach popołudniowych lub do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR). Towarzyszy mu wychowawca lub pedagog szkolny. Rodzice zawiadomieni o zdarzeniu decydują czy wychowanek wraca do Internatu czy jest przez nich zabrany do domu. Najczęściej jednak wzywane jest pogotowie ratunkowe, które decyduje o sposobie udzielenia pomocy. Każdorazowo o problemach zdrowotnych wychowanków wychowawca Internatu powiadamia rodziców i Dyrektora.

(dowód: akta kontroli str.87 - 90)

Na podstawie informacji uzyskanej w toku kontroli ze Stacji Pogotowia Ratunkowego w Sanoku ustalono, że w latach 2012-2015 Zespoły Ratownictwa Medycznego wzywane były do Internatu 7 razy, z tego 4 razy w porze dziennej, natomiast 3 razy w porze wieczornej i nocnej. W 6 przypadkach wychowanków przewożono do SOR. Zgłaszane problemy zdrowotne to: zakrztuszenie ciałem obcym, ból brzucha, ból głowy, reakcja alergiczna, wymioty, krwawienie z nosa, odczyn uczuleniowy po leku. W związku z podjęciem powyższych interwencji nie wystąpiły problemy w zapewnieniu opieki przez wychowawców.

(dowód: akta kontroli str. 91-92)

Na podstawie badania akt zdarzenia z dnia 23 października 2014 r. wypadek jakiemu uległ wychowanek Internatu podczas zajęć na sali gimnastycznej (uszkodzenie prawego kolana) ustalono, iż działania podjęte w Zespole w związku ze zdarzeniem zgodne były z wytycznymi wyżej powołanej procedury wypadkowej. Zawiadomieni o wypadku rodzice wychowanka zabrali poszkodowanego do szpitala w miejscu zamieszkania.

(dowód: akta kontroli str. 87-89, 93-98)

6. Statut i Regulamin internatu nie zawierały odrębnych uregulowań dotyczących przyjmowania uczniów przewlekle chorych i/lub wymagających podawania leków.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

Ewentualne informacje dot. stanu zdrowia rodzice wychowanków mogli podawać w składanych oświadczeniach po przyjęciu ich dzieci do Internatu. Ponadto informacje takie wychowawcy uzyskiwali w trakcie rozmów z rodzicami, wywiadów i obserwacji wychowanków.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie dokumentacją Internatu oraz wiedzą posiadaną przez Dyrektora, żaden z wychowanków nie był przewlekle chory. W Internacie nie ustalono procedury postępowania z wychowankami przewlekle chorymi, a także procedury podawania leków.

Dyrektor, pani Halina Konopka, w kwestii występowania chorób przewlekłych u wychowanków wyjaśniła:

„Jeżeli pozyskamy taką informację od rodziców w czasie rekrutacji lub w późniejszym okresie, wdrożymy zalecenia zawarte w Komunikacie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 maja 2010 r., uaktualnione 20 stycznia 2011 r., dotyczącym działań zalecanych do podejmowania przez szkoły/placówki w przypadku spełniania w nich obowiązku (...) nauki przez dzieci i młodzież z chorobami przewlekłymi. Do konkretnych przypadków zostaną ustalone procedury, które będą m.in. uwzględniały przypominanie lub pomoc w przyjmowaniu leków.

Pewne wątpliwości budzi fakt, że specjalista BHP obsługujący również naszą placówkę zdecydowanie potwierdza informacje znane i przekazywane nam wcześniej, iż nauczyciele w szkole i internacie nie mogą podawać leków uczniom. Wyposażenie apteczek nie zawiera już leków. Jednakże, w ustalaniu działań, wspólnie z rodzicami i lekarzem, kierować będziemy się dobrem dziecka”.

(dowód: akta kontroli str. 99-100)

W Internacie dostępna były publikacje z serii „One są wśród nas” przygotowana na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, w ramach rządowego programu *Bezpieczna i Przyjazna Szkoła*.

Pedagog szkolny, pani Janina Leosz wyjaśniła, iż w Zespole prowadzone są przygotowania do pracy z uczniami przewlekle chorymi (opracowywane są arkusze dot. procedur postępowania z uczniem przewlekle chorym). Pedagog szkolny posiada także inne niż wyżej wymieniona, publikacje dot. dzieci przewlekle chorych i są one dostępne nauczycielom, w tym wychowawcom Internatu.

(dowód: akta kontroli str. 101-102)

7. Zarówno w Statucie Zespołu, jak i Regulaminie Internatu nie określono szczegółowo warunków pobytu w Internacie w odniesieniu do zapewnienia wychowankom bezpieczeństwa, w tym ochrony przed przemocą, uzależnieniami i innymi przejawami patologii społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

W Internacie prowadzono zeszyt, w którym zapisywano wszystkie zgłaszane przez wychowanków wyjścia poza teren obiektu, po powrocie ze szkoły. Osoby odwiedzające mogły wejść na teren Internatu za zgodą wychowawcy pełniącego dyżur (nie prowadzono ewidencji takich odwiedzin) i mogły przebywać jedynie w wydzielonych do tego miejscach. W Internacie zainstalowany był monitoring (14 kamer), ponadto pozostałe obiekty Zespołu nadzorowane były przez 11 kamer. W Zespole w czasie zajęć lekcyjnych dyżurował 1 woźny, a w Internacie

w godzinach od 15.30 do 7.00 – dozorca. Od godziny 20.00 wejście do Internatu było zamykane.

(dowód: akta kontroli str. 103, 168-173)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpił przypadek skreślenia wychowanka z listy mieszkańców, natomiast w stosunku do 12 wychowanków (w 2012-6, 2013-4, 2014-2) zastosowano regulaminową karę zawieszenia prawa do zamieszkania w Internacie na okres 1 miesiąca – w 11 przypadkach w związku ze spożywaniem alkoholu, w 1 przypadku w związku z dokonaniem kradzieży.

(dowód: akta kontroli str. 104)

W Zespole opracowano (mające zastosowanie także w odniesieniu do wychowanków Internatu) „*Procedury dotyczące postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją*” (dot. ucznia pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, ucznia - sprawcy czynu karalnego, ucznia opuszczającego zajęcia szkolne, ucznia - ofiary przestępstwa, a także w przypadku stwierdzenia obecności w szkole narkotyków).

(dowód: akta kontroli str. 105-112)

Na podstawie informacji uzyskanej w toku kontroli z Komendy Powiatowej Policji w Sanoku ustalono, że w latach 2012-2015 odnotowano łącznie 4 interwencje funkcjonariuszy w Internacie (1 w 2012 r., 2 w 2013 r. i 1 w roku 2015) – 3 w porze nocnej i 1 po południu. Interwencje te dotyczyły: zakłócenia porządku przez nietrzeźwego wychowanka, zgłoszenia przez wychowanka kradzieży (modem i karta sieciowa), nieobecności w Internacie małoletniej po godzinie 22.00 oraz podejrzenia spożywania alkoholu przez wychowanków. W związku z interwencjami nie wystąpiły problemy w zapewnieniu opieki przez wychowawców.

(dowód: akta kontroli str. 113)

Na podstawie badania 2 przypadków ujawnionego spożywania alkoholu przez wychowanków Internatu ustalono, iż działania podjęte przez wychowawców oraz Dyrektora były zgodne z powołanymi wyżej procedurami (z wychowankami przeprowadzono rozmowy wychowawcze, sporządzono dokumentację zdarzenia, Rada Wychowawcza Internatu sporządziła do Dyrektora wnioski o zastosowanie kary zawieszenia prawa do zamieszkania w Internacie, Dyrektor wydał stosowną decyzję).

(dowód: akta kontroli str. 114-117)

W okresie objętym kontrolą w Internacie nie odnotowano przypadków wandalizmu. Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, że występują jedynie zniszczenia drobnych elementów osprzętu łazienek lub zabrudzenia ścian wynikające z codziennego intensywnego użytkowania i są one na bieżąco eliminowane.

(dowód: akta kontroli str. 118)

W pracowniach internetowych Zespołu zainstalowane było oprogramowanie zabezpieczające przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju nieletnich.

(dowód: akta kontroli str. 119)

W Zespole opracowano szkolny program profilaktyki oraz program wychowawczy. Monitoring realizacji prowadzono poprzez obserwację ucznia, ankiety, analizę dokumentacji uczniów, coroczne sprawozdania. W Internacie natomiast opracowano plany pracy opiekuńczo-wychowawczej na kolejne lata szkolne, z których realizacji

były sporządzane okresowe sprawozdania. W roku szkolnym 2013/014 sporządzono raport ewaluacji wewnętrznej, której celem było określenie „*jak skuteczne są działania szkoły i internatu w zakresie przestrzegania podstawowych norm społecznych przez uczniów, pracowników szkoły i rodziców*”. Raport sporządzono na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli, uczniów i ich rodziców. Wnioski i propozycje działania wynikające z ewaluacji przeprowadzonej na terenie Internatu to w szczególności:

- mobilizowanie uczniów do przestrzegania zasad obowiązujących w Internacie poprzez nagradzanie właściwie zachowujących się osób,
 - organizowanie zajęć wzmacniających pozytywne zachowania uczniów (zajęcia z pedagogiem, specjalistami ds. problemów młodzieży),
 - organizowanie zajęć integracyjnych,
 - utrzymywanie stałych i regularnych kontaktów z rodzicami wychowanków, pedagogiem szkolnym oraz wychowawcami klas i nauczycielami,
 - współpraca ze Strażą Miejską, Policją, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.
- (dowód: akta kontroli str. 120-133, 141-151)

8. Dyżur nocny w Internacie trwał od godziny 22.00 do 6.00 i sprawowany był każdorazowo przez 2 wychowawców (sprawowali oni opiekę w kolejnych latach szkolnych nad średnio: 56 wychowankami w roku 2012/2013, 43 wychowankami w roku 2013/2014 i 39 w roku 2014/2015). Ponadto w godzinach nocnych w Internacie obecny był dozorca.

(dowód: akta kontroli str. 134, 168-173)

W kontroli ustalono, iż we wszystkich przypadkach interwencji Policji oraz Pogotowia Ratunkowego w Internacie wychowawcy działali zgodnie z przyjętymi procedurami i w sposób prawidłowy sprawowali opiekę nad wychowankami (o zdarzeniach powiadamiano rodziców i Dyrektora, sporządzano stosowną dokumentację, zapewniono opiekę, zarówno pozostającym w Internacie, jak i – w przypadku interwencji Pogotowia Ratunkowego - przewiezionym do szpitala).

(dowód: akta kontroli str. 135)

Dyrektor, pani Halina Konopka nie wskazała występowania problemów w sprawowaniu opieki nad wychowankami Internatu w porze nocnej i wyjaśniła, że w jej ocenie opieka ta jest realizowana w sposób optymalny.

(dowód: akta kontroli str. 134)

9. Informacje o potrzebie kształcenia specjalnego rodzice wychowanków mogli podawać w składanych oświadczeniach po przyjęciu ich dzieci do Internatu. Ponadto informacje takie wychowawcy uzyskiwali w trakcie rozmów z rodzicami prowadzonych w trakcie rekrutacji.

(dowód: akta kontroli str. 101-102)

Zarówno w Statucie Zespołu, jak i Regulaminie Internatu nie określono zakresu pomocy wychowankom z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, wymagającym stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

W okresie objętym kontrolą w Internacie nie było wychowanków posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła:

„Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w znaczący sposób wpływa na działania opiekuńczo-wychowawcze nie tylko szkoły ale i internatu.

W oparciu o otrzymane orzeczenie, dyrektor powołuje zespół ds. pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w skład którego wchodzi pedagog szkolny, wychowawca klasy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów uczący w danej klasie i w przypadku gdy uczeń mieszka w internacie- wychowawcy z internatu.

Na posiedzeniu w/w zespołu obecni są również rodzic/e lub opiekunowie prawni ucznia. (...). Zespół opracowuje IPET (Indywidualny Program Edukacyjno- Terapeutyczny), w którym wskazuje formy pomocy psychologiczno- pedagogicznej (np. indywidualne porady i konsultacje, zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze, zajęcia psychoedukacyjne). Wychowawcy internatu (2 osoby) posiadają również kwalifikacje do prowadzenia specjalistycznej terapii pedagogicznej.

(...) W mojej opinii, nasz pedagog szkolny i/lub wychowawca internatu powinien uczestniczyć w posiedzeniach powyższych zespołów w innych szkołach. Ważne jest, aby zapoznać się z diagnozą specjalistów Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej i wskazanymi zaleceniami.

(...) Wydaje się, że wychowawcy danego ucznia powinni znać pełny zakres informacji zawartych w danym orzeczeniu ponieważ zawarte w nim spostrzeżenia, wskazówki i zalecenia pozwolą na właściwe postępowanie z wychowankiem, dostarczą wiedzy na temat podstawowych deficytów, sposobu ich niwelowania, a wskazówki postępowania zawarte w zaleceniach będą pomocne w organizowaniu zajęć opiekuńczo – wychowawczych”.

(dowód: akta kontroli str. 136)

10. Zgodnie z Regulaminem Internatu placówka zapewniała wychowankom opiekę w czasie trwania zajęć dydaktycznych, tj. od poniedziałku do piątku.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

Dyrektor, pani Halina Konopka wyjaśniła, iż w piątkowe popołudnia, po zajęciach lekcyjnych, wychowankowie wyjeżdżają do domów. W przypadku, gdy mają problem z dotarciem do szkoły w poniedziałek, wychowankowie mogą przyjechać do Internatu w niedzielę od godziny 19.00 (zapewniona jest opieka wychowawców). O tych zasadach informowani są podczas naboru ubiegający się o miejsce w Internacie, jak i ich wychowawcy. W przypadku wyższej konieczności istnieje możliwość zapewnienia dyżurów wychowawców również w soboty i niedziele, co miało miejsce w marcu 2013 r.

Na podstawie przedłożonej przez Dyrektora dokumentacji dot. powyższego zdarzenia ustalono, iż ze względu na warunki pogodowe, w Internacie w dniu 14 marca 2013 r. pozostało 16 wychowanków, którym zapewniono opiekę wychowawców i powiadomiono rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 137-139)

11. W Internacie funkcjonowała Rada Wychowawcza (w skład której wchodziłi wszyscy wychowawcy Internatu, a przewodniczącego powoływał Dyrektor), która przygotowywała plany pracy opiekuńczo- wychowawczej i koordynowała realizację tych planów. Ponadto Rada Wychowawcza: opracowywała scenariusze zajęć wychowawczych, analizowała trudne sytuacje wychowawcze zaistniałe w Internacie, czuwała nad przestrzeganiem praw i obowiązków wychowanków (współpracowała z Radą Internatu).

(dowód: akta kontroli str. 11-21, 155-156)

Analiza zapisów w dziennikach zajęć internatu (dziennikach zajęć wychowawczych) za rok szkolny 2013/2014 (grupy I – IV) wykazała, iż dzienniki te były prowadzone na bieżąco, w sposób czytelny. Obecność na zajęciach nie była odnotowywana.

(dowód: akta kontroli str. 140)

Przeprowadzając w roku szkolnym 2013/2014 ewaluację wewnętrzną (zagadnienie opisane szerzej w pkt. 2 ppkt 7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego), do 11 wychowanków skierowano anonimowe ankiety, z których wynikało, że: 3 osoby nie czują się bezpiecznie w Internacie (z uwagi na izolowanie w grupie, przeżywanie, rozpowszechnianie plotek), 3 osoby były często świadkami przemocy, a 5 czasami, 3 osoby były ofiarami agresji.

(dowód: akta kontroli str. 141-151)

12. W okresie objętym kontrolą dla zapewnienia wychowankom uczestnictwa w kulturze, sporcie i turystyce:

- Internat współpracował z internatem Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Nowosielskach, internatem ZS Nr 2 i Bursą Szkolną w Sanoku organizując zajęcia integracyjne, imprezy okolicznościowe, akcje charytatywne, konkursy, warsztaty,
- w Internacie organizowano warsztaty wewnętrzne (zajęcia plastyczne, wieczorki poezji i filmowe),
- w Internacie organizowano cotygodniowe zajęcia sportowe na sali gimnastycznej i siłowni, turnieje tenisa stołowego, międzyinternacki turniej piłki siatkowej, wyjścia na basen,
- wychowankowie uczestniczyli w rajdach pieszych i rowerowych, wyjazdach na narty.

(dowód: akta kontroli str. 152-153)

13. W kontrolowanym okresie Kuratorium Oświaty nie prowadziło kontroli Internatu. Nie prowadzono też ewaluacji zewnętrznej Internatu.

Nadzór pedagogiczny realizowany był przez Dyrektora w formie ewaluacji wewnętrznej (zagadnienie opisane szerzej w pkt. 2 ppkt 7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego), obserwacji i hospitacji wspomagania poprzez prowadzenie szkoleń wewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 140, 154)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

3. Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny.

1. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, Dyrektor był zarządcą obiektu (tj. wszystkich zabudowań znajdujących się na nieruchomości, wchodzących w skład Zespołu Szkół Nr 4 w Sanoku).

Obiekt wybudowany został w 1976 r. i w latach objętych kontrolą był poddawany prawidłowej okresowej kontroli technicznej. Dokonane w tym czasie obowiązkowe okresowe kontrole stanu technicznej sprawności obiektu, nie wykazały uszkodzeń lub braków stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, mienia lub środowiska. W protokołach z tych kontroli nie wysuwano wniosków, których efektem byłoby wykonanie robót remontowych.

Ustalono, że corocznie (na koniec wakacji tj. przed rozpoczęciem kolejnego roku szkolnego) Dyrektor corocznie powoływał komisje, które dokonywały kontroli obiektów należących do Zespołu pod kątem zapewnienia bezpiecznych

i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki w internacie, w protokołach komisji wskazywano występujące braki i usterki oraz propozycje rozwiązań czy usprawnień dotyczących funkcjonowania obiektu.

Ustalono, że planując wydatki na poszczególne lata objęte kontrolą, nie uwzględniano w nich ustaleń wynikających z kontroli technicznych. Główną przyczyną były ograniczenia finansowe podawane już na etapie przygotowywania projektów budżetów na poszczególne lata jakie określał organ prowadzący (Starostwo Powiatowe w Sanoku). Przykładem ograniczania przez Starostwo środków na realizację tych zadań przez Zespół, może być realizacja zaleceń pokontrolnych po kontroli Państwowego Inspektoratu Sanitarno-Epidemiologicznego (Sanepid) w Rzeszowie, który wydał decyzję nakazującą remont posadzek na korytarzach internatu (II i III piętro). Ustalono, że pomimo zwracania się przez Zespół do Starostwa o pokrycie tych wydatków wypracowanymi przez Zespół dochodami (odprowadzonymi do Starostwa), Starostwo nie zwiększyło planu wydatków Zespołu na pokrycie tych kosztów. Wydatki te (11.892,53 zł) pokryte zostały ze środków Rady Szkoły (darowizna). Ustalono także, iż ze środków przekazanych przez Radę Szkoły w latach 2012-2014, sfinansowano wydatki na rzecz Internatu na łączną kwotę 29.423,88 zł, w tym m.in.: ww. koszty remontu posadzek, zakup wyposażenia pokoi (tapczany, szafy - za łączną kwotę 9.434,95 zł), zapłata za wodę i ścieki (5.268,33 zł), zakupy wyposażenia łazienek (baterie, umywalki, słuchawki i węże prysznicowe), usługi i materiały malarskie. Stwierdzono, że w Zespole prawidłowo prowadzona była książka obiektu budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 158-167)

2. W latach 2012-2015 Zespół był corocznie kontrolowany w zakresie stanu sanitarno-epidemiologicznego. W tym okresie Sanepid wydał dwie decyzje nakazujące, z których jedna dotyczyła wykonania badań wody, a druga (wspomniana wyżej) remontu korytarzy (piętro II i III budynku internatu). Obydwa zalecenia zostały przez Zespół wykonane, jednak na realizację tych zaleceń Zespół nie otrzymał dodatkowych środków ze Starostwa.

W wymienionym okresie, Zespół był corocznie poddawany kontroli dotyczącej: sprawności instalacji gazowej, sprawności przewodów kominowych, spalinowych i wentylacyjnych a także poddawano przeglądowi i konserwacji hydranty wewnętrzne i gaśnice. Z wymienionych kontroli nie formułowano uwag i zaleceń do realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 158-167.)

3. W dniu 26 maja 2015 r. kontrolerzy NIK, w obecności Dyrektora, dokonali oględzin obiektów i wyposażenia Internatu. W wyniku oględzin ustalono m.in., że:

- budynek internatu – stan bardzo dobry, w 2011 r. dokonano termomodernizacji budynku, a w 2014 r. wykonano remont korytarzy na II i III piętrze budynku; do budynku prowadziły 3 wejścia, które były pod nadzorem;
- w budynku internatu zainstalowano monitoring wizyjny wewnętrzny (monitorujący wszystkie możliwe wejścia do internatu), składający się z 14 kamer i 2 rejestratorów zlokalizowanych w 2 pokojach wychowawców pełniących dyżur, gromadzące dane przez okres 30 dni, dodatkowo na terenie Zespołu znajduje się 11 kamer monitorujących obiekty Zespołu i przyległego terenu obiektu;
- w placówce była portiernia, w której dozór nad wejściami do internatu sprawował dozorca w godz. od 15.30 do godz. 7.00; klucze do pokoi wydawane były wychowankom przez wychowawców, prowadzony był rejestr wchodzących

- i wychodzących wychowanków, natomiast nie był prowadzony rejestr wchodzących i wychodzących osób obcych, które za wiedzą i zgodą wychowawców były przyjmowane poza pokojami w oddzielnym pomieszczeniu;
- w internacie było 30 pokoi mieszkalnych wychowanków o powierzchni 20 m² każdy, w pokojach było łącznie 90 łóżek - od 2 do 4 łóżek w pokoju, na jednego wychowanka przypadała powierzchnia od 5 do 10 m², standardowe wyposażenie przypadające na jednego wychowanka w pomieszczeniu mieszkalnym stanowiło: tapczan, stolik, krzesło, szafa, półka;
- nie stwierdzono - w latach 2012-2015, zajmowania pomieszczeń przez osoby inne niż wychowankowie,
- w internacie nie było izolatki, natomiast na każdej kondygnacji internatu wydzielone były pomieszczenia (wyposażone m.in. w tapczan), w których wychowankowie (u których wystąpiły np. objawy chorobowe) mogli oczekiwać na przybycie wezwanej pomocy lub opiekunów; ustalono, że wychowankom zapewniono łazienki z prysznicami i toalety z umywalkami a także pomieszczenia gospodarcze;
- w internacie zlokalizowano 1 pokój do nauki własnej, w którym znajdowało się 9 miejsc do samodzielnej nauki;
- ustalono, że na III piętrze internatu była świetlica, natomiast na każdej kondygnacji internatu zlokalizowane były pokoje wychowawców, stołówka znajdowała się w sąsiednim (przylegającym i połączonym z internatem) budynku, wychowankowie mieli możliwość korzystania z boiska sportowego i sali gimnastycznej (pod nadzorem wychowawcy) Zespołu;
- główne wejście do internatu nie było przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, również toalety i prysznice nie były przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, jak podała Pani Dyrektor w latach 2012-2015 w placówce wśród wychowanków nie było osób niepełnosprawnych ruchowo, profil kształcenia w Zespole na kierunkach budowlanych praktycznie wyklucza możliwość zdobywania wykształcenia przez osoby niepełnosprawne ruchowo;
- ustalono, że w latach 2012–2015 Dyrektor corocznie powoływał komisje, które dokonywały kontroli obiektów należących do Zespołu pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki w internacie, w protokołach komisji wskazywano występujące braki i usterki oraz propozycje rozwiązań czy usprawnień dotyczących funkcjonowania obiektu.

(dowód: akta kontroli str. 168-173)

4. W okresie objętym kontrolą wystąpił jeden wypadek mieszkańca Internatu pozostającego pod opieką wychowawcy, który zdarzył się w czasie zajęć programowych z wychowania fizycznego internatowego (w trakcie gry w siatkówkę na sali gimnastycznej). Wypadek odnotowany został w prowadzonym rejestrze wypadków. Postępowanie powypadkowe odbyło się zgodnie z obowiązującymi procedurami.

(dowód: akta kontroli str. 174-175)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność skontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

4. Gospodarka finansowa

Opis stanu
faktycznego

1. Uchwałą Rady Powiatu z dnia 29 grudnia 2010 r. określono dla Zespołu możliwość gromadzenia dochodów na wydzielonym rachunku oraz źródła dochodów i ich przeznaczenie. Wskazano, iż źródłami tych dochodów są odszkodowania i wpłaty za utracone lub uszkodzone mienie oraz spadki, zapisy i darowizny. Jako przeznaczenie tych dochodów podano wydatki bieżące związane z realizacją zadań statutowych, remont lub odtworzenie mienia, cele wskazane przez darczyńcę. W uchwale określono, że dochody nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń.

Dochody wykonane na rachunku dochodów o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych realizowane były przez Zespół w dziale 801 — Oświata i wychowanie, w rozdziale 80130 — Szkoły zawodowe. W latach 2012–2014 wyniosły one łącznie 52.596,29 zł, w tym: w roku 2012 - 19.169,84 zł, w 2013 r. 14.229,94 zł, w 2014 r. 19.196,51 zł. Dochody te w badanym okresie utrzymywały się na stałym poziomie ze spadkiem w 2013 r. o blisko 5 tys. Zł, tj. o ponad 25%. Dochody uzyskiwano z tytułu darowizn - głównie od Rady Szkoły (89% dochodów osiągniętych przez Zespół w tym okresie).

Wydatki Zespołu wykonane na rachunku dochodów o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych w latach 2012–2014 w dziale 801 — Oświata i wychowanie, w rozdziale 80130 — Szkoły zawodowe wyniosły łącznie 52.596,29 zł i były na poziomie uzyskanych dochodów w tym okresie. W latach objętych kontrolą wydatki były równe uzyskanym dochodom. Plany finansowe wydzielonego rachunku Zespołu były tworzone (zgodnie z postanowieniem Rady Powiatu), z chwilą otrzymania środków. Wydatki przeznaczono głównie na zakup materiałów (§ 4210) oraz usług (§ 4270 i 4300).

W okresie objętym kontrolą, w Zespole nie wystąpiły przypadki niewykorzystania środków na koniec poszczególnych lat.

(dowód: akta kontroli str. 176-186, 406-409)

2. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Zespół w zakresie działalności internatu realizował jedynie wydatki budżetowe wykazywane w sprawozdaniu Rb-28S.

Wydatki wykonane w latach 2012–2014 w dziale 854 — Edukacyjna opieka wychowawcza w rozdziale 85410 — Bursy i internaty, wyniosły łącznie 2.625.831,44 zł. Odpowiednio w poszczególnych latach wyniosły: w 2012 r. 715.747,08 zł (93% planu), w 2013 r. 961.401,62 zł (97%), w 2014 r. 948.682,74 zł (96%). Wydatki te w badanym okresie wzrosły o 232.935,66 zł, tj. o 33%.

(dowód: akta kontroli str. 187-213)

3. W okresie objętym kontrolą rodzice wychowanków zobowiązani byli do wnoszenia opłat jedynie za wyżywienie dziecka w placówce. W tym okresie wysokość opłat za całodienne posiłki wynosiła 10 zł.

Dochody z tytułu wpłat za wyżywienie wyniosły: w 2012 r. 110.507,50 zł, w 2013 r. 123.289 zł, a w 2014 r. 95.940 zł.

Zespół prawidłowo pobierał opłaty za wyżywienie, w oparciu o stawki ustalone przez Radę Powiatu.

Opłaty za wyżywienie wnoszone były przez rodziców lub wychowanków, a także przekazywane przez ośrodki pomocy społecznej (właściwe ze względu zamieszkania wychowanka) w terminie do 10-go dnia każdego miesiąca (z góry).

Dyrektor nie zwalniał z opłat za wyżywienie, gdyż zgodnie z uchwałą Rady Powiatu⁴, takie kompetencje posiadał Zarząd Powiatu.

⁴ Nr XIX/189/2008 z dnia 28 kwietnia 2008 r.

W cytowanej uchwale określono, że opłaty za wyżywienie przekazywane są na rachunek budżetu powiatu. Podano także, iż ze stołówek mogą korzystać: uczniowie, uczniowie mieszkańcy internatu, nauczyciele i pracownicy szkoły a także zorganizowane grupy młodzieży, przy czym dzienna stawka za wyżywienie dla osób nie będących uczniami i mieszkańcami internatu wynosiła 18 zł.

Ustalono, że Zespół pobierał opłaty za wyżywienie i przekazywał je na konto dochodów budżetowych powiatu, a następnie otrzymywał je od starostwa w formie subwencji z przeznaczeniem na zakup środków żywności (§4220).

Ustalono także, iż zarówno pobieranie opłat za wyżywienie (dochody) jak i wydatki dotyczące zakupów środków żywności, dokonywane były w dziale 854 — Edukacyjna opieka wychowawcza w rozdziale 85495 — Pozostała działalność.

W ewidencji Zespołu nie wyodrębniono rozdziału 80148 — Stołówki szkolne i przedszkolne, a wydatki dotyczące działalności stołówki wykazywane były w rozdziale 85410 — Bursy i internaty (oprócz wydatków na zakup środków żywności wykazanych w rozdziale 85495 — Pozostała działalność).

(dowód: akta kontroli str. 187-400)

Jak wyjaśniła Pani Halina Konopka, *rozdziały klasyfikacji budżetowej ustalone zostały przez jednostkę nadrzędną. Rozdział 85495 wprowadzony został w budżecie Powiatu Sanockiego celem wyodrębnienia dochodów i wydatków za wyżywienie.*

W rozdziale 85410 ewidencjonowane są wydatki pokrywane z subwencji oświatowej. Stołówka jest jedną z priorytetowych działalności w rozdziale internatu, dlatego wszystkie wydatki pokrywane są z subwencji oświatowej.

(dowód: akta kontroli str. 401-402)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie Najwyższej Izba Kontroli ewidencjonowanie zarówno pobieranych opłat za wyżywienie (dochody - § 0830) jak i wydatków dotyczące zakupów środków żywności (§ 4220), powinny być dokonywane w miejscu ich powstawania – w tym przypadku dotyczy to działalności stołówki Zespołu, której działalność przypisana jest do rozdziału 85410 — Bursy i internaty. Natomiast w ewidencji i sprawozdawczości Zespołu pobieranie opłat za wyżywienie (§ 0830) jak i wydatki dotyczące zakupów środków żywności (§ 4220) były ewidencjonowane w rozdziale 85495 — Pozostała działalność.

Prowadzona przez Zespół ewidencja wymienionych dochodów i wydatków w rozdziale 85495 — Pozostała działalność, była niezgodna z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*⁵ – „Dochody publiczne, wydatki publiczne i przychody, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 5, oraz środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, klasyfikuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, według działów i rozdziałów - określających rodzaj działalności” oraz Załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie *szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*⁶. Konsekwencją tego były niepoprawnie sporządzone sprawozdania Rb-27S i Rb-28S za lata 2012-2014 (w łącznej kwocie dochodów 329.736,50 zł oraz w łącznej kwocie wydatków 329.728,99 zł).

4-6. Ustalono, że latach 2012-2015 w Zespole nie ustalano i nie pobierano opłat za noclegi, zakwaterowanie lub wyżywienie osób innych niż wychowankowie a także

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm.

nie prowadzono ewidencji przychodów związanych z prowadzeniem działalności pozastatutowej, ponieważ w tym okresie nie wystąpiły takie przypadki.

(dowód: akta kontroli str. 403)

7. Roczna kwota wydatków poniesionych w przeliczeniu na dostępne miejsce zakwaterowania⁷ w roku 2012 wynosiła 5.965 zł, w 2013 r. 8.012 zł, w 2014 r. 10.541 zł. Kwota ta wzrosła w badanym okresie o 77%, a jej wzrost podyktowany były głównie zmniejszeniem liczby miejsc dostępnych w internacie z 120 w 2012 r. do 90 w 2014 r.

Roczna kwota wydatków poniesionych w internacie w przeliczeniu na wykorzystane przez wychowanka miejsce zakwaterowania⁸ w roku 2012 wynosiła 8.825 zł, w 2013 r. 10.542 zł, w 2014 r. 11.294 zł. Kwota ta wzrosła w badanym okresie o 28%.

Wymienione wyżej kwoty poniesionych wydatków w przeliczeniu na miejsce zakwaterowania (dostępne lub wykorzystane) ustalone zostały w oparciu o dane ze sprawozdań Rb-28S (rozdział 85410) Zespołu, w których do wydatków internatu przypisane były wydatki stołówki.

(dowód: akta kontroli str. 196-213, 404)

8. W Zespole prawidłowo prowadzono ewidencję dochodów dotyczącą rozliczeń z tytułu opłat. Ewidencja umożliwiała weryfikację dokonanych wpłat. Prowadzone były imienne listy wpłat przez wychowanków, natomiast wpłaty dokonywane przez ośrodki pomocy społecznej (właściwe ze względu zamieszkania wychowanka) przekazywane były przelewem. Pobieranie opłat prowadził pracownik administracji Zespołu, a nad prawidłowością rozliczeń z tego tytułu nadzór prowadził główny księgowy Zespołu.

(dowód: akta kontroli str. 405)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- Ewidencjonowanie zarówno pobieranych opłat (dochodów) za wyżywienie, jak i wydatków dotyczących zakupów środków żywności w rozdziale 85495 — Pozostała działalność, podczas gdy powinny być dokonywane w miejscu ich powstawania – w tym przypadku dotyczy to działalności stołówki Zespołu, której działalność przypisana jest do rozdziału 85410 — Bursy i internaty, skutkiem czego było niepoprawne sporządzanie sprawozdań Rb-27S i Rb-28S za lata 2012-2014, w zakresie wykazanych dochodów i wydatków w rozdziale 85495 — Pozostała działalność, które winny być wykazane w rozdziale 85410 — Bursy i internaty.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność skontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

⁷ Wskaźnik, obliczony na potrzeby kontroli NIK, jako relacja rocznych wydatków poniesionych na działalność placówki (wydatki budżetowe i poniesione z rachunku dochodów własnych) do średniorocznej liczby dostępnych miejsc.

⁸ Wskaźnik, obliczony na potrzeby kontroli NIK, jako relacja rocznych wydatków poniesionych na działalność placówki (wydatki budżetowe i poniesione z rachunku dochodów własnych) do średniorocznej liczby miejsc wykorzystanych przez wychowanków.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu określenia szczegółowej organizacji Internatu w Statucie Zespołu, stosownie do postanowień § 12 ust. 6 ramowego statutu publicznego technikum, stanowiącego załącznik nr 5a do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.¹⁰
2. Dokonanie zmiany kwalifikacji dochodów z tytułu odpłatności uczniów za wyżywienie i wydatków z tytułu zakupów środków żywności w sposób zapewniający ich ujmowanie w rozdziale 85410.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy:
Wojciech Ostrowski
Specjalista k.p.

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis

Jacek Wolan
Główny Specjalista k.p.

.....
Podpis

⁹ Dz.U. z 2012 r. poz.82, z późn. zm.

¹⁰ Dz.U. z 2001 r. Nr 61 poz. 624 ze zm.